

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού

Θέμα: «Ανησυχητικές δηλώσεις της κας Υπουργού Πολιτισμού για τον επαναπατρισμό ελληνικών αρχαιοτήτων που βρέθηκαν παράνομα σε Μουσεία του εξωτερικού»

Με ιδιαίτερη έκπληξη και ανησυχία ενημερωθήκαμε σχετικά με πρόσφατες δηλώσεις της υπουργού Πολιτισμού κας Μενδώνη, στις οποίες αναφέρει πως «το γεγονός ότι πάρα πολλές αρχαιότητες ελληνικές βρίσκονται σε όλα τα μουσεία του κόσμου, δεν σημαίνει ότι υποχρεώνει την Ελλάδα να ζητά τον επαναπατρισμό τους. Η Ελλάδα σταθερά, από τη δεκαετία του '80 μέχρι σήμερα, ζητά τον επαναπατρισμό μόνο των γλυπτών του Παρθενώνα. Γιατί; Διότι απεσπάσθησαν βιαίως, το μνημείο βανδαλίστηκε, το μνημείο είναι ιστάμενο, τα γλυπτά αυτά είναι μέρος του αρχιτεκτονικού του συνόλου, του συνόλου του αρχιτεκτονήματος του Παρθενώνα. Και για αυτό τα θεωρούμε ως προϊόντα κλοπής και δεν μπορεί να αναγνωρισθεί νομή, κατοχή και κυριότητα στο Βρετανικό Μουσείο. Όλα τα άλλα, όλες οι άλλες ελληνικές αρχαιότητες, όπως άλλωστε και πλήθος αρχαιοτήτων από όλους τους παλαιούς πολιτισμούς, βρίσκονται στα μουσεία του κόσμου και αποτελούν κτήμα όλης της οικουμένης, όπως και τα γλυπτά του Παρθενώνα. Η διαφορά είναι ότι γι' αυτά ο φυσικός τους χώρος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένος με το ίδιο το μνημείο».

Τα παραπάνω λόγια προβληματίζουν έντονα και προκαλούν αλγεινή εντύπωση. Έρχονται δε, ως συνέχεια, να προστεθούν στις δηλώσεις του Διευθυντή του Μουσείου Ακρόπολης κ. Σταμπολίδη, για τη μαρμάρινη ιωνική ζωφόρο του Ναού του Επικούρειου Απόλλωνος, που βρίσκεται στις αποθήκες του Βρετανικού Μουσείου. Θυμίζουμε πως ούτε λίγο, ούτε πολύ, ο κ. Σταμπολίδης είχε εκφράσει εμμέσως άποψη για «αντικατάσταση» των Γλυπτών του Παρθενώνος στο Βρετανικό Μουσείο με τη ζωφόρο του Ναού του Επικούρειου Απόλλωνος, προκειμένου αυτά να επιστρέψουν στην Ελλάδα. Βέβαια, στη συνέχεια προσπάθησε να ανασκευάσει, επικαλούμενος

παρερμηνεία του λόγου του, όμως, οι σκιές παραμένουν και έρχονται να πυκνώσουν μετά και από τις ανωτέρω δηλώσεις της κας υπουργού.

Είναι γνωστό ότι, από το 1815, η ζωφόρος του ναού του Επικούρειου Απόλλωνος βρίσκεται στο Βρετανικό Μουσείο, ως αποτέλεσμα πράξης βανδαλισμού και υφαρπαγής, εφάμιλλη με αυτή των Γλυπτών του Παρθενώνος.

Δίχως καμία αμφιβολία, η επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνος από το Βρετανικό Μουσείο, αποτελεί πάγια εθνική θέση, απαίτηση και διεκδίκηση. Αναρωτιόμαστε, όμως, πως προκύπτει αυτή η ευκολία των δηλώσεων της κας Μενδώνη, περί μη υποχρέωσης της χώρας μας να ζητεί επαναπατρισμό των υπολοίπων ελληνικών αρχαιοτήτων που βρίσκονται εκτός του φυσικού τους μέρους, όπως η ζωφόρος του Ναού του Επικούρειου Απόλλωνος ή η Μετόπη του Παρθενώνα που βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου.

Παράλληλα, η επιχειρηματολογία της υπουργού είναι ιδιαίτερα προβληματική, καθώς αφήνει να εννοηθεί πως το μόνο μνημείο της χώρας μας που βανδαλίστηκε και αποσπάστηκαν βιαιώς στοιχεία του είναι ο Παρθενώνας. Ουσιαστικά, υιοθετεί την επιχειρηματολογία των Μουσείων που βρίσκονται στο εξωτερικό. Δηλαδή, η ζωφόρος του Ναού του Επικούρειου Απόλλωνος, που βρίσκεται και αυτή στο Βρετανικό Μουσείο, καλώς βρίσκεται εκεί; Για αυτή, μπορεί να αναγνωρισθεί νομή, κατοχή και κυριότητα στο Βρετανικό Μουσείο; Δεν αποτελεί αντικείμενο κλοπής; Επιπλέον, δεν είναι ιστάμενο μνημείο ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνος και αναπόσπαστο μέρος αυτού η ζωφόρος του;

Τα ίδια ερωτήματα προκύπτουν και για χιλιάδες άλλα μνημεία της Ελλάδας που λεηλατήθηκαν και βρίσκονται παρανόμως σε Μουσεία του εξωτερικού.

Υπάρχει, λοιπόν, η ανάγκη να δοθούν ξεκάθαρες απαντήσεις και διευκρινήσεις από το αρμόδιο υπουργείο, προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι προθέσεις της κυβέρνησης πάνω στα μείζονα ζητήματα που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας.

Επειδή η αρχαία ελληνική πολιτιστική κληρονομιά έχει υποστεί βανδαλισμούς και υφαρπαγές ανεκτίμητης αξίας στοιχείων της, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τα Γλυπτά του Παρθενώνος και τη μαρμάρινη ιωνική ζωφόρο του Ναού του Επικούρειου Απόλλωνος.

Επειδή εκφράστηκαν απόψεις από την κα υπουργό Πολιτισμού, αλλά και από τον Διευθυντή του Μουσείου Ακρόπολης που δημιουργούν έντονη ανησυχία σχετικά με τις θέσεις και τη στρατηγική της χώρας στο κρίσιμο και ευαίσθητο ζήτημα του επαναπατρισμού στοιχείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Επειδή η απομάκρυνση πολύτιμων στοιχείων της αρχαίας ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς εκτός του φυσικού τους περιβάλλοντος, αποτελεί μέγα πλήγμα όχι μόνο για την ελληνική αλλά και για την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά.

Επειδή ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνος ανήκει στον διεθνή κατάλογο της UNESCO, όπως, ασφαλώς, ανήκει και η Ακρόπολη.

Ερωτάται η κα Υπουργός:

1. Επιμένει στις ανωτέρω δηλώσεις της ή θα τις ανακαλέσει;
2. Αλλάζει την εθνική θέση και παραιτείται η κυβέρνηση από τη διεκδίκηση της αρχαίας πολιτιστικής μας κληρονομιάς -πλέον των Γλυπτών του Παρθενώνος-, που βρίσκεται παρανόμως σε Μουσεία του εξωτερικού;
3. Είναι ή δεν είναι ιστάμενο μνημείο ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνος; Δεν υπέστη βανδαλισμό και δεν εκλάπη η μαρμάρινη ιωνική ζωφόρος του, με αποτέλεσμα αυτή να βρίσκεται σήμερα στις αποθήκες του Βρετανικού Μουσείου; Δεν αποτελεί η ζωφόρος αναπόσπαστο μέρος του Ναού του Επικούρειου Απόλλωνος;
4. Υπάρχει περίπτωση να εμπλακεί η χώρα μας σε πρακτικές «ανταλλαγής» και «παζαρέματος», με σκοπό να επιστρέψουν τα Γλυπτά του Παρθενώνος στο φυσικό τους μέρος, όπως αρχικά είχε αφήσει να εννοηθεί με δηλώσεις του ο Διευθυντής του Μουσείου της Ακρόπολης, πριν ο ίδιος ανασκευάσει;
5. Σκοπεύει η κυβέρνηση να ζητήσει επαναπατρισμό άλλων ελληνικών αρχαιοτήτων -πλέον των Γλυπτών του Παρθενώνος-, που βρίσκονται παρανόμως σε Μουσεία του εξωτερικού;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Καλαματιανός Διονύσιος-Χαράλαμπος

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βέττα Καλλιόπη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης (Μίλτος)

Κασιμάτη Νίνα

Μάλαμα Κυριακή

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Σαρακιώτης Ιωάννης

Χρηστίδου Ραλλία